

Geçmiş bilen öwünmek

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Geçmiş bilen öwünmek GEÇMİŞ BILEN ÖWÜNMEK

Geşmişi bilmek gowy zat, emma zol geşmişden söz açyp, taryhyň gatynda galan ýeňişler bilen öwünmek bir meselä yşarat edýär. Olam şu günki günüň şowsuzlygy we nalajedeýinligidr.

Adamlar şu günki başdan geçirýän şowsuzlyklaryny ýüzlerçe ýyl öň gazanylan ýeňişler bilen bassyr-bussyr etmäge, ýüreginiň törüne ornan biçäreligine we kemsinme duýgularyna teselli bermäge synanyşýarlar.

Töweregiňizde «men osmanly neslidirin, biz ýedi yklymda at dabradan milletdiris» diýip ýeri bolsa-bolmasa paşyrdap ýörenlere siňe syn ediň, hiç biriniň ibaly sowady-da ýokdur, şol sanda elinden gelýän käri-de ýokdur.

Bardy-geldi bir ýerde işleýänem bolsa, yzda süýrenip ýören dereksiziň biridir we gazanyan puly aýdan-aýa ýetýän dälidir.

Göwnüniň işleýän durmuşyna ýetip, göwnüniň işleýän puluny gazanyp, göwnüniň işleýän maddy we ruhy elpe-şelpeligine ýetip bilmedik adamlar hökmany suratda nämedir bir zatdan dalda gözlemek mätäçligini duýýarlar: bir topary arak-şeraba köňül berip tesellini çüýşeden tapýar, ýene bir bölegi bolsa geçmişe ýapyşýar.

Meselem, tok, suw, gaz aýma-aý töläp bilmeýän biri «Aýasofýa metjit boldy» diýip begenýär we özüne göwünlik berýär. Ýene biri birnäçe aýlap işsiz-güýçsüz aýlanyp ýören halyna «Germaniýa bize görübilmezçilik edýär» diýip, asmanda gaýmalap

ýör. Ýene biri «bizden gaz tapyldy» diýip güpüleyär. «Aýasofýa metjit boldy» diýip begenýän dindar raýatyň Kýolnda, Gamburda, Berlinde minaraly uly-uly metjitleriň açylandygyndan, baýram günlerinde Londonyň we Parižiň köçeleriniň namaza durýan musulmanlardan dolup-daşýandygyndan habary-da ýok, bolaýanda-da piňine däl.

Germaniýada türklerden ýüzlerçe halk deputaty, şäher sowetiniň başlygy, polisiýa bölüminiň müdiri, prokuror, hatda ministr bolanlar bar.

Kitaplary bestseller bolan, nemes teleýaýlymlarynda öň hatarda çykyş edýän ýüzlerçe türk sungat we döredijilik işgäri bar, onlarça türk wäşi artisti zallary dolduryp duran münlerçe nemesi gyzyl-gyran edip bilýär.

Germaniýanyň meşhur wäşi artisti Kaýa Ýanar

50-60 ýyl öň Anadolynyň bagryndan gopup gelen adamlaryň çagalary bu ýurtda epopeýa ýazdylar.

Türk işçisiniň çagasynyň ýazan kitabyny millionlarça nemesiň okamagy, halanmagy ýada türk är-aýal alymyň Germaniýada asyryň mergisi koronawirusa garşy waksinany oýlap tapmagy, ylmyň we tehnologiýanyň ýetjek derejesine ýeten ýurdunda, dogrusyny aýtsak, tereçä tere satýar. Ine, buýsanjak bolsaň, şulara buýsanmaly. Emma Türkiýedäki millionlarça adam bular bilen gyzyklanmaýar diýen ýaly.

Aý onsoňam näme, olaryň gaýgysy öz ildeşleriniň gazanan üstünligi däl, gaýtam tersine, öz biçäreliglerine we şowsuzlyklaryna dalda gözlemek.

Hakyky musulman Aýasofýanyň gaýtadan metjit bolanyňa däl-de,

ilki Günbataryň paýtagtlarynda we uly şäherlerinde niräňe garasaň minaraly uly-uly metjitleriň peýda bolanyňa buýsanmaly.

Hakyky türk öz ildeşleriniň Ýewropada ýazyjy, şahyr, sungat işgäri, syýasatçy, sportsmen, alym derejesine ýetip uly üstünlikleri gazanýandygyna begenmeli, ýüzlerçe ýyl öňki taryhyň gatynda galan ýeňişler bilen özüni güýmemeli däl. Yslam dünýäsinde hiç kim Ýewropada üstünlik üstüne üstünlik gazanýan musulmanlara gaňrylybam seredeýin diýenok.

Birleşen Korollygyň premýer-ministri Rişi Sunak we Şotlandiýanyň premýer-ministri Hamza Ýusuf

Ýeri bolýa, Birleşen Korollygyň premýer-ministrigine saýlanan Rişi Sunagyň asly hindi bolandygy üçin hiç kimi gyzyklandyrmady diýeli. A päkistanly musulmanyň Şotlandiýanyň premýer-ministrigine saýlanmagyna näme diýjek? Ýa-da Günbatar medeniýetiniň paýtagty hasaplanýan Londonyň şäher sowetiniň başlygy bolup oturan asly päkistanly Sadyk Hana näme diýersiňiz?

Üstünlikler babatda begenjegiňiz çyn bolsa, geliň, ötüp giden ata-babalarymyzyň ýüzlerçe ýyl öňki ýeňişlerini dilimize çolamagyň deregne, aramyzdan çykan adamlaryň şumatky amala aşyran adatdan daşary üstünlikleri bilen öwüneliň, munuň bilenem çäklenmäliň, bizem edýän işimizde üstünlik gazankak, adamzada peýda getirjek işleri etjek we önümleri öndürjek bolup jan edeliň, kelle agyrdalyň.

Sadyk Han

Musulman şahsyýetleriň Günbatarda amala aşyrýan adatdan daşary işleri, ylmyň we tehnologiýanyň jylawynyň hiç kimsäň, aýratynam Günbataryň elinde däldigini görkezýär. Geliň, onda bizem bolar-bolmaz warsakylardan daşlaşyp, akyl-paýhasyň we ylym-bilimiň ýoluna gireliň, şeýdip ýaşaýan ýurdumyzy Günbatar ýaly parahatçylygyň we bol-elinligiň mekanyňa öwreliň.

Diňe şeýdenimizde, adamlarymyz deňizlerde gark bolup ölme howpuny görüp-bilip duranam bolsa ýer ýüzündäki jennete (Ýewropa) ýetjek bolup ýollara rowana bolmaz.

Elbetde, her bir halk öz geçmişini, ata-babalarynyň taryhdaky üstünliklerini bilse gowy, ýöne muny öz ýerinde we wagtynda agzasaň has gowumyka diýýäris. Emma bulary şumatky problemalarymyzy bassyr-bussyr üçin dilden düşürmän, gündelik dert-aladalaryňyzy ýeňletmek üçin agzaýan bolsaňyz, onda siziň özüňizde düýpli meseläniň barlygydyr.

Häzir «Biz osmanly neslidiris» diýip pakgaryp ýa-da «Aýasofýa metjit boldy» diýip begenip ýörenler ýasama-boş begenç duýgusyny başdan geçirýändiklerini gowy bilýär.

Adam başgalary aldasa-da, özüni aldap bilmeýär. Aýratynam, kellesini ýassyga goýanda özi bilen, wyždany bilen ikiçäk galanda.

Germaniýada kitaplary bestseller bolan türk ýazyjysy Kübra Gümüüşay

Bagtly bolmak, begenmek, işläp üstünlige ýetmegiň begenjini başdan geçirmek isleseňiz näme etmelidigi belli: işlemeli, bir zatlary öndürmegi başarmaly.

Bir işiň hötdesinden geleniňizde duýýan ynjalygyňyzy, ruhy kanagatlanmaňyzy, şatlygyňyzy owadandan owadan sözler bilen aýdym edip aýtmagyň geregi-de ýok.

Gözüňizde uçganaklaýan şatlyk, dodaklaryňyzdaky gülümsireme, sypatyňyza siňen ynam hemme zady şonsuzam açyk-aýdyň görkezer. Uzyn gepiň gysgasy: başyňyza bir iş düşse taryhyň eteginden ýapyşjak bolup durmaň, ýüzleşiş we çözgüdini tapmaga synanşyň. Edil akyl-paýhasy we ylym-bilimi şamçyrag edinen adamlar ýaly. Çünki akyl-paýhasyň ýoly birdir.

Esedulla OGUZ,

Türkiýeli türkmen žurnalisti.

Çarşenbe, 10.05.2023 ý. Publisistika